

Kader en uitgangspunten van de verdringingsreeks

- 1) Het kader is alleen van toepassing op vitale sectoren (NCTV) en cruciale beroepen (VWS)* zoals beschreven in bijlage 1. Daarnaast valt de sector/het bedrijf niet onder de verdelingsreeks van persoonlijke beschermingsmiddelen in de zorg
- 2) De specifieke handelingen van de sector/het bedrijf moet onder een van de volgende 2 categorieën vallen:
 - a. Bij handelingen die een onderkend specifiek arbeidsrisico opleveren voor de werknemer. Hieronder vallen handelingen waarbij bijvoorbeeld met biologische, biochemische, chemische of radio-nucleaire middelen of agentia wordt gewerkt, of anderszins fysieke stoffen vrijkomen die de gezondheid of veiligheid van de medewerker in gevaar brengt. Hieronder vallen óók handavingshandelingen waarbij men het een risico acht dat de handhaver in contact komt met biologische agentia.
 - b. Wanneer de handeling niet uitgevoerd wordt als er geen PBM's zijn, en daarom de gezondheid van mens of dier, niet zijnde de medewerker, in het geding komt. Voorbeelden hiervan zijn primatenonderzoek of coronaonderzoek op dieren.
- 3) Vanwege de diversiteit van de verschillende werkzaamheden binnen de verschillende sectoren en beroepen is een generieke prioritering op sectorniveau lastig en zal er per afzonderlijke situatie of handeling een risicoafweging moeten plaatsvinden.
- 4) Het kader beperkt zich niet alleen tot het coronavirus, maar tot alle schadelijke blootstellingen, zoals biologische agentia in brede zin (zoals legionella), chemisch en fysieke agentia (zoals fijn stof)

Ten aanzien van het coronavirus gelden de RIVM richtlijnen¹ en wordt gewerkt vanuit de volgende aannames:

- Thuisblijven bij klachten en hygiënemaatregelen²
- Probeer, waar mogelijk, 1,5 meter afstand te houden
- Er zijn aanwijzingen voor pre- en/of vroeg-symptomatische transmissie. Iemand zonder klachten zal echter, doordat er nog geen hoest- of verkoudheidsklachten zijn, minder druppels waarin het virus aanwezig is uitscheiden. De mate van besmettelijkheid is hiermee waarschijnlijk relatief klein en volstaat een goede handhygiëne.
- Wordt uitgegaan van ongericht werken. Indien er sprake is van gericht werken (werken in een laboratorium waar er met het coronavirus wordt gewerkt) gelden aanvullende wettelijke maatregelen.
- Voor medewerkers met een kwetsbare gezondheid³ kunnen aanvullende maatregelen nodig zijn. Deze werknemers kunnen dit met hun bedrijfsarts bespreken

¹ (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/nederlandse-maatregelen-tegen-het-coronavirus>; <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19>)

² <https://www.rivm.nl/hygienerichtlijnen/algemeen>

³ <https://lci.rivm.nl/richtlijnen/covid-19#index>

* Deze lijst aan cruciale beroepen is niet alomvattend. Daarom is het aan elk departement om te beslissen wat wel en niet onder cruciaal valt in het kader van de huidige crisis.

- 5) Adviezen moeten in lijn zijn met de aanbevelingen vanuit het RIVM
 6) Moet in lijn zijn met vigerende arbobeleid van de desbetreffende sector en/of beroepsgroep of aanvullende wetgeving (bijvoorbeeld HACCP en PBM verordening (EU) 2016/425).

Alternatieven voor wegwerp of disposable adembeschermingsmiddelen (PBM's)?

Wegwerp of disposable PBM's zijn strikt genomen alleen geïndiceerd wanneer er sprake is van een risico op her-, of re-infectie. Met her-, of re-infectie wordt bedoeld dat bij hergebruik van het masker, het masker op zichzelf een besmettingsbron wordt.

Voor en nadelen op een rijtje

Voordeel van disposable PBM's: relatief gemakkelijk in gebruik en goedkoop.
 Nadeel van disposable PBM's: kan een gevoel van schijnzekerheid geven en risico op her-infectie en concurrentie met de zorg.

Voordeel herbruikbare PBM's: geeft hetzelfde beschermingsniveau en zijn verkrijgbaar in alle beschermingsniveaus, FFP1, FFP2 en FFP3 en er is geen concurrentie met de zorg.
 Nadeel herbruikbare PBM's: is duurder, vergt meer instructies en moeten steeds worden schoongemaakt. (extra proces in te richten)

Aanvullende adem PBM's

Naast bovengenoemde adembeschermingsmiddelen kan er ook sprake zijn van een combinatie, bijvoorbeeld door het dragen van een faceshield. Bijvoorbeeld bij blootstelling (<50 cm) op een korte afstand van het gelaat en stofrijke omgeving.

Voorstel: Prioritering afwegingskader PBM

Wanneer er tekorten ontstaan en er gekozen moet worden wie er als eerst geholpen moet worden, kan het afwegingskader door middel van prioritering uitkomst bieden. Om tot een goed afwegingskader te komen is het belangrijk om op een systematische manier de risico's te omschrijven, eenduidig te beoordelen en te wegen. Hierbij is er gebruik gemaakt van de volgende formule:

$$P = O \times D \times A \times U$$

Waarbij de prioritering (P) wordt berekend doormiddel van de frequentie van:

Criteria	Score
O) kan de blootstelling worden gereduceerd door organisatorische maatregelen?	1 of 2
D) zijn er alternatieven voor disposable PBM's?	1 of 2
A) is er ruimte voor aanvullende PBM's?	1 of 2

U) kunnen spoedwerkzaamheden waarbij het noodzakelijk is PBM's te dragen worden uitgesteld?	1,2,3 of 4
---	------------

Afwegingscriteria	Mogelijke maatregelen	Afwegingsscore
Zijn er andere mogelijkheden om het risico op besmetting te verminderen?	<p>Organisatorische maatregelen (niet limitatief):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deurbeleid (handen wassen bij de ingang) • Aanvullende schoonmaakmaatregelen (deurklinken schoonmaken, kantine meubilair en materialen) • Zodanig gebruik van ruimtes, zodat er voldaan kan worden aan de 1,5 meter norm • Door een goede planning zo weinig mogelijk contact tussen personen in ruimte en tijd • Ventilatie • Markeren van looproutes • Scheid de ruimtes waar er wordt gewerkt en waar er wordt gepauzeerd 	<p>Is niet mogelijk = 2 Is wel mogelijk =1</p>
Persoonlijke beschermingsmiddelen	Zijn er alternatieven voor disposable PBM's?	<p>Er zijn alternatieven =1 Er zijn <u>geen</u> alternatieven =2</p>
	Zijn er mogelijkheden voor aanvullende PBM's, zoals faceshields?	<p>Er is ruimte voor aanvullende maatregelen =1 Er is <u>geen</u> ruimte voor aanvullende maatregelen =2</p>
Urgentie werkzaamheden	Als er sprake is van spoedwerkzaamheden waarbij het gebruik van PBM's noodzakelijk is werkzaamheden	<p>Kan worden uitgesteld =1 Kan kort worden uitgesteld =2 Kan niet worden uitgesteld =3 Kan niet worden uitgesteld +landelijke uitstraling =4</p>

BIJLAGE 1

Vitale sectoren (NCTV)

Vitaal proces	Cat.	Sector	Ministerie	Vitaal proces	Cat.	Sector	Ministerie
Landelijk transport en distributie elektriciteit	A	Energie	EZK	Communicatie met en tussen hulpdiensten middels 112 en C2000	D	OOV	JenV
Regionale distributie elektriciteit	B			Inzet politie	B		
Gasproductie, landelijk transport en distributie gas	A			Basisregistraties personen en organisaties	B	Digitale overheidsprocessen	BZK
Regionale distributie gas	B			Interconnectiviteit (transactie-infrastructuur voor informatie uit basisregistraties)	B		
Olievoorziening	A			Elektronisch berichtenverkeer en informatievervalsing aan burgers	B		
Internet en datadiensten	B	ICT/Telecom	EZK	Identificatie en authenticatie van burgers en bedrijven	B		
Internettoegang en dataverkeer	B			Inzet defensie	B	Defensie	DEF
Spraakdienst en SMS*	B			Grootschalige productie/verwerking en/of opslag (petro)chemische stoffen	B	Chemie	IenW
Plaats- en tijdsbepaling middels GNSS	B		IenW	Opslag, productie en verwerking nucleair materiaal	A	Nucleair	IenW
Drinkwatervoorziening	A	Drinkwater	IenW	Toonbankbetalingsverkeer	B	Financieel	FIN
Keren en beheren waterkwantiteit	A	Water	IenW	Massaal giraal betalingsverkeer	B		
Vlucht- en vliegtuigafhandeling	B	Transport	IenW	Hoogwaardig betalingsverkeer tussen banken	B		
Scheepvaartafwikkeling	B			Effectenverkeer	B		
Vervoer van personen en goederen over (hoofd)spoorweginfrastructuur	B	Transport	IenW	Communicatie met en tussen hulpdiensten middels 112 en C2000	B	OOV	JenV
Vervoer over (hoofd)wegennet	B	Transport	IenW	Inzet politie	B		
Grootschalige productie/verwerking en/of opslag (petro)chemische stoffen	B	Chemie	IenW	Basisregistraties personen en organisaties	B	Digitale overheidsprocessen	BZK
Opslag, productie en verwerking nucleair materiaal	A	Nucleair	IenW	Interconnectiviteit (transactie-infrastructuur voor informatie uit basisregistraties)	B		
Toonbankbetalingsverkeer	B	Financieel	FIN	Elektronisch berichtenverkeer en informatievervalsing aan burgers	B		
Massaal giraal betalingsverkeer	B			Identificatie en authenticatie van burgers en bedrijven	B		
Hoogwaardig betalingsverkeer tussen banken	B			Inzet defensie	B	Defensie	DEF
Effectenverkeer	B						

Cruciale beroepen (VWS)

- Zorg, Jeugdhulp en (Maatschappelijke) Ondersteuning, inclusief productie en transport van medicijnen en medische hulpmiddelen.
- Leraren en personeel benodigd op school, zoals voor afstandsonderwijs, opvang van kinderen en examens.
- Openbaar vervoer.
- Voedselketen: de voedselketen moet breed worden gezien. Deze bestaat uit supermarkten, de aanlevering van supermarkten, de verwerkende industrie en de transporten van deze industrie maar ook het ophalen van producten bij boeren, het aanleveren van bijvoorbeeld veevoer en andere producten bij boeren, de toegang van arbeiders voor de oogst.
- Transport van brandstoffen zoals kolen, olie, benzine en diesel, etcetera.
- Vervoer van afval en vuilnis.
- Kinderopvang.
- Media en communicatie: ten behoeve van informatievoorziening aan de samenleving die van noodzaak is om op de hoogte te blijven van wat er speelt.
- Continuïteit hulpverleningsdiensten (politie en defensie zijn reeds vitaal verklaard): Meldkamerprocessen; brandweerzorg; ambulancezorg; GHOR; crisisbeheersing van de veiligheidsregio's
- Noodzakelijke overheidsprocessen (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen), bijvoorbeeld betalen uitkeringen en toeslagen, burgerzaken, consulaten en ambassades, justitiële inrichtingen en forensische klinieken.

BIJLAGE 2

Voorbeeld 1:

In NVWA-inspecteur die een pluimveehouderij moet inspecteren met een onverwachte sterfte aan hennen.

Criteria	Situatie	Score
O) kan de blootstelling worden gereduceerd door organisatorisch maatregelen?	De inspecteur moet fysiek de stal in een organisatorische maatregelen zijn niet mogelijk	2
P) zijn er alternatieven voor disposable PBM's?	Kans op her-infectie is aanwezig. Geen alternatief voor disposable PBM's	2
A) is er ruimte voor aanvullende PBM's?	Besmetting met aviare influenza verloop respiratoir (via inademing). Faceshields bieden daartegen geen bescherming	2
U) kunnen spoedwerkzaamheden waarbij het noodzakelijk is PBM's te dragen worden uitgesteld?	Kan sprake zijn aviare influenza, In verband moet voedselveiligheid en besmetting omringende boerderij, grote urgentie	4
Totale score		32

Voorbeeld 2:**Waterzuiveringsinstallatie**

Criteria	Situatie	Score
O) kan de blootstelling worden gereduceerd door organisatorisch maatregelen?	Tanks met biologische slib zijn open en kunnen niet worden toegedekt.	2
P) zijn er alternatieven voor disposable PBM's?	Aard blootstelling vooral Biologische agentia (legionella + endotoxinen). Minimaal FFP2. Dit beschermingsniveau kan gerealiseerd wordt met zowel een disposable als herbruikbaar maskers	1
A) is er ruimte voor aanvullende PBM's?	Besmetting met legionella verloopt respiratoir (via inademing). Faceshields bieden daartegen geen bescherming	2
U) kunnen spoedwerkzaamheden waarbij het noodzakelijk is PBM's te dragen worden uitgesteld?	Werkzaamheden kunnen niet worden uitgesteld.	3
Totale score		12